

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานของ นักวิชาการศึกษอำเภ ในเขตการศึกษา 9

1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภที่มี ต่อสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริง และสภาพที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษอำเภ ในเขต การศึกษา 9

1.3 เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษา อำเภ

2. วิธีดำเนินการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์อำเภ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ อำเภ ในเขตการศึกษา 9 ในปี พ.ศ. 2537 จำนวนทั้งสิ้น 174 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง สำเร็จรูปของ R.V. Krejcie and D.W. Morgan และเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่ม อย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ได้กลุ่มตัวอย่าง 144 คน แยกได้เป็น ดังนี้

- ศึกษานิเทศก์อำเภ	72 คน
- ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภ	72 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง 1 ฉบับ แยกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยและผู้ช่วยนักวิจัยได้ส่งแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 6 จังหวัดในเขตการศึกษา 9 โดยวิธีการส่งกลับทางไปรษณีย์และเก็บด้วยตนเองเป็นบางส่วน จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 144 ชุด ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 125 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.80

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าทางสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ ดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ตำแหน่ง อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ (%)

2) ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในส่วนที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3) เปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการปฏิบัติงานที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ใช้ t-test

4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ใช้ t-test

3. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แยกสรุปผล เป็น 3 ตอน คือ

3.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอมากกว่าผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ คิดเป็นร้อยละ 52.80 และ 47.20 ตามลำดับ มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.60 มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.00 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 82.40 และรองลงมาวุฒิสองชั้นกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 16.00 และดำรงตำแหน่งมาแล้ว 1-5 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.60 และรองลงมาดำรงตำแหน่ง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.60

3.2 ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน

1) ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในระดับมาก ใน 3 ด้าน คือ งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ งานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ และงานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมตามลำดับ และปฏิบัติงานในระดับน้อย ใน 7 ด้าน คือ งานส่งเสริมศาสนา งานส่งเสริมวัฒนธรรม งานส่งเสริมการศึกษา งานพัฒนาชนบท งานติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน งานข้อมูลสถิติและสารสนเทศ และงานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

ศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่า ต้องการให้นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ใน 4 ด้าน คือ งานข้อมูล สถิติและสารสนเทศ งานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม งานติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน และงานพัฒนาชนบทตามลำดับ ต้องการให้ปฏิบัติในระดับมาก ใน 6 ด้าน คือ งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำเพื่อประโยชน์ งานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ งานส่งเสริมศาสนา งานส่งเสริมวัฒนธรรม งานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ และงานส่งเสริมการศึกษาตามลำดับ

2) ความคิดเห็นของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ

ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานในระดับมาก ใน 6 ด้าน ได้แก่ งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้นำเพื่อประโยชน์

งานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม งานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษา และนันทนาการ งานส่งเสริมศาสนา งานส่งเสริมการศึกษา และงานส่งเสริมวัฒนธรรม ตามลำดับ และปฏิบัติ งานในระดับน้อย ใน 4 งาน ได้แก่ งานพัฒนาชนบท งานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ งานติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน และงานข้อมูล สถิติและสารสนเทศ ตามลำดับ

ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า ต้องการให้นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติ และพัฒนางานในระดับมากที่สุด ในด้านงานข้อมูล สถิติและสารสนเทศ และต้องการให้ปฏิบัติ ในระดับมาก ใน 9 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม งานพัฒนาชนบท งานติดตามประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน งานส่งเสริมศาสนา งานส่งเสริมการศึกษา งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำหมู่ประโยชน์ งานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษา และนันทนาการ งานส่งเสริมวัฒนธรรม และงานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ

3.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

1) ศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทั้ง 10 ด้าน

2) ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทั้ง 10 ด้าน

3) ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริงของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านงานส่งเสริมศาสนา เพียงด้านเดียวเท่านั้น

4) ความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านงานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพียงด้านเดียวอีกด้วย

4. อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

4.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน

1) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ของศึกษานิเทศก์อำเภอ ที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอในงานทั้ง 10 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในงานทั้ง 10 ด้าน ซึ่งก็สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย เพราะค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริงอยู่ในระดับน้อย ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก

2) เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริง และที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในงานทั้ง 10 ด้าน ซึ่งก็สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่เป็นจริงของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จากที่ได้กล่าวมาแล้ว ใน 2) และ 3) ต่างก็สอดคล้องกับ บวร จันทรวงษ์ (2536) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ตามทัศนะของผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์อำเภอเขตการศึกษา 12" พบว่า "ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์อำเภอ มีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวังในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ทั้ง 10 งาน ไม่แตกต่างกัน"

4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ ในงานทั้ง 10 ด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งก็สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยเช่นเดียวกัน

4.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ แยกเป็นรายด้าน ดังนี้

1) ด้านข้อมูล สถิติและการวางแผน จากการวิจัย พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและ

ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้มีการปฏิบัติ และพัฒนางานด้านข้อมูล สถิติและสารสนเทศในระดับมากที่สุดเป็นอันดับ 1 ซึ่งสอดคล้องกับ บวร จันทรวงศ์ (2536) ซึ่งได้ทำการวิจัยและสรุปไว้ว่า "ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอตามบทบาทที่คาดหวัง โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมากถึง 10 งาน ซึ่งทั้งผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ และศึกษาธิการอำเภอให้ความสำคัญ งานข้อมูล สถิติและสารสนเทศเป็นอันดับ 1" และสอดคล้องกับ สวัสดิ์ แก้วสมบูรณ์ (2529) ซึ่งในการทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทเกี่ยวกับงานวิชาการของศึกษาธิการอำเภอภาคใต้" ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปความคิดเห็นของศึกษาธิการอำเภอไว้ว่า "ศึกษาธิการอำเภอควรปฏิบัติงานด้านข้อมูลสถิติ การค้นคว้าและการวิเคราะห์วิจัยมากเป็นลำดับที่ 1" และสอดคล้องกับที่ ถวัลย์ บุรุมรา (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษาธิการอำเภอตามความคิดเห็นของหัวหน้าส่วนราชการในระดับอำเภอ ในเขตการศึกษา 9" พบว่า "บทบาทที่พึงประสงค์ของศึกษาธิการอำเภอที่อยู่ในอันดับสูง ด้านงานแผนงานและพัฒนาชนบท ได้แก่การสำรวจ รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลทางการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม"

2) งานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จากการวิจัย พบว่า ศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับมาก ศึกษาธิการอำเภอต้องการให้มีการปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอควรจะปฏิบัติงานด้านการวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ บวร จันทรวงศ์ (2536) ซึ่งจากการวิจัย พบว่า "ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ เป็นอันดับหนึ่ง และอันดับรองลงไป ได้แก่ งานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม..... ส่วนศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานวางแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเป็นอันดับหนึ่ง อันดับรองลงไป ได้แก่ งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำหญิง ประโยชน์.... " ซึ่งสอดคล้องกับที่ กิตติ บุญเชิด (2536) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 11" พบว่า "นักวิชาการศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในระดับ "มาก" ทั้งงานแผนงานและพัฒนาชนบท และ... โดยงานแผนงานและพัฒนาชนบท ได้แก่ การจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการด้านการศึกษา การศาสนาและการวัฒนธรรมประจำปี..."

3) งานพัฒนาชนบท จากการวิจัยพบว่า ทั้งศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ เห็นว่านักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานในระดับน้อย ศึกษาธิการอำเภอต้องการให้มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้มีการปฏิบัติในระดับมาก สาเหตุหนึ่งที่งานพัฒนาชนบทมีการปฏิบัติในระดับน้อย ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่านักวิชาการศึกษาอำเภอมีจำนวนน้อยไม่เต็มตามกรอบอัตราค่าจ้างที่ ก.พ. กำหนด และจำนวนบุคลากรที่มีอยู่จริงต่ำกว่ากรอบอัตราค่าจ้าง รอบที่ 3 (พ.ศ. 2536-2538) ซึ่งกำหนดให้งานแผนงานและพัฒนาชนบท มีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน คือ นักวิชาการศึกษา 6 จำนวน 1 อัตรา และนักวิชาการศึกษา 3-5 จำนวน 2 อัตรา รวม 3 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2536) ขณะที่จำนวนที่มีอยู่จริงมีเพียง 1-2 คน

4) งานติดตามประเมินผล และรายงานการดำเนินงาน จากผลการวิจัย พบว่า ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ สวัสดิ์ จันลา (2531) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการบริหารงานของศึกษาธิการอำเภอตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ" ระบุว่า "ศึกษาธิการอำเภอจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิชาการมากนัก แต่ต้องดำเนินการเน้นหนักในเรื่อง....การวิเคราะห์การใช้ และการขอตั้งงบประมาณประจำปี และการติดตามประเมินผลและรายงานผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ซึ่งเป็นงานตามโครงสร้างใหม่ของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ..." ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า ปฏิบัติในระดับน้อย ศึกษาธิการอำเภอต้องการให้นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติในระดับมากที่สุด ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้ปฏิบัติในระดับมาก

5) งานส่งเสริมการศึกษา จากการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่านักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ สวัสดิ์ จันลา (2531) ซึ่งจากงานวิจัยเดียวกันระบุว่า "...ศึกษาธิการอำเภอจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับงานวิชาการมากนัก จะเกี่ยวข้องก็เฉพาะ การติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน และโครงการของสถานศึกษาเท่านั้น" ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก ทั้งศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้ปฏิบัติในระดับมาก

6) งานส่งเสริมศาสนา จากการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติในระดับน้อย ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก ทั้งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้มีการปฏิบัติในระดับมาก

7) งานส่งเสริมวัฒนธรรม จากการวิจัยพบว่า ศึกษาธิการอำเภอเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานในระดับน้อย ส่วนผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอเห็นว่ามีปฏิบัติในระดับมาก ทั้งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต้องการให้นักวิชาการศึกษาปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมาก โดยเฉพาะในเรื่องการส่งเสริมการจัดกิจกรรมประเพณีในวันสำคัญของชาติ และวันสำคัญทางศาสนา ซึ่งก็สอดคล้องกับ ถวัลย์ บุรมรา (2535) ซึ่งได้ทำการวิจัยพบว่า "บทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอใน.....และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอยู่ในระดับ "มาก" ได้แก่ การจัดงานพิธีในวันสำคัญ เช่น วันครู วันแม่แห่งชาติ วันเด็กแห่งชาติ ฯลฯ" และสอดคล้องกับ สำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 12 (2533) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษาธิการจังหวัด และศึกษาธิการอำเภอที่เอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก" ระบุว่า "บทบาทในฐานะผู้บริหารศูนย์บริการและประสานงาน ปฏิบัติได้มากที่สุดในการจัดกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา"

8) งานส่งเสริมกิจกรรมพลศึกษาและนันทนาการ จากการวิจัยพบว่า ทั้งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า การปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภออยู่ในระดับน้อย และเช่นเดียวกันทั้งศึกษาธิการอำเภอและผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า นักวิชาการศึกษาควรจะปฏิบัติงานในด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ อรรถ ปานะเจริญ (2530) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด อำเภอ และนักวิชาการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของนักวิชาการศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด" พบว่า "นักวิชาการศึกษามีบทบาทในงานด้านกิจกรรมพิเศษในระดับปานกลาง ยกเว้นเรื่องการจัดการแข่งขันกีฬานักเรียนประจำปีและเรื่องการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติมีบทบาทในระดับมาก" และสอดคล้องกับที่ กิตติ บุญเชิด (2536) ซึ่งได้ทำการวิจัยและสรุปว่า "นักวิชาการศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานในระดับ "มาก" ทั้งงานแผนงาน และพัฒนาชนบท และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่การจัดการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาและประชาชนประจำปีของอำเภอ...."

9) งานลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดและผู้นำหมู่ประโยชน์ จากการวิจัยพบว่า ทั้งศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมีความเห็นว่า นักวิชาการศึกษาอำเภอปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับมาก ซึ่งก็สอดคล้องกับที่ ถวัลย์ บุรมรา (2535) ได้ทำการวิจัย และสรุปว่า "บทบาทที่เป็นจริงของศึกษาธิการอำเภอในงาน...และงานส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมอยู่ในระดับ "มาก" ได้แก่และการส่งเสริมและดำเนินการในงานหรือกิจกรรม

ลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาดให้เจริญก้าวหน้า" และเช่นเดียวกันทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอต่างก็มีความเห็นตรงกันว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะต้องปฏิบัติงานในด้านนี้ในระดับมาก

10) งานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษานิเทศก์ จากการวิจัย พบว่า ทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอเห็นว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานด้านนี้ในระดับน้อยที่เป็นเช่นนั้นจะเป็นเพราะว่า งานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษานิเทศก์บางโครงการมิได้มีการในทุกพื้นที่อำเภอ การปฏิบัติจริงจึงอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสวนทางกับความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอที่มีต่อการปฏิบัติที่พึงประสงค์ และเช่นเดียวกันทั้งศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอมีความเห็นตรงกันว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะต้องปฏิบัติงานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษานิเทศก์ในระดับมากด้วย

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอ

จากการประมวลความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์อำเภอและผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอแล้ว ผู้วิจัยสรุปว่า นักวิชาการศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะต้องปฏิบัติและ/หรือได้รับการพัฒนา ดังต่อไปนี้

1) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ควรจะจัดการประชุมปฏิบัติการนักวิชาการศึกษาเป็นประจำทุกๆ ปี หรือทุกๆ สองปี เพื่อเพิ่มพูนความรู้ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล และการใช้คอมพิวเตอร์ (Personal Computers)

2) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ ควรจะจัดสรรงบประมาณเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง และค่าพาหนะของนักวิชาการศึกษา สำหรับการติดตามงานโครงการพัฒนาชนบทโดยเฉพาะ ไม่ควรจะต้องมาบังเบียดเอาจากงบปกติของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งมีงบประมาณอย่างจำกัดอยู่แล้ว

3) สำนักงานศึกษานิเทศก์จังหวัด ควรจะประสานว่า ในรอบปีอำเภอจะต้องจัดทำแผนอะไรบ้าง และจะทำอย่างไรกันบ้าง เพราะเท่าที่ผ่านมา ต่างคนต่างคิด ต่างคนต่างทำหลายๆ ครั้งจึงไม่สอดคล้องกันในรูปแบบ และเนื้อหาสาระ จึงทำให้ดูเหมือนว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษานิเทศก์ในภาพรวม เป็นองค์กรที่ขาดความเป็นเอกภาพ

4) นักวิชาการศึกษา ควรจะเข้าไปประสานกับบุคลากรทางศาสนาให้มากยิ่งขึ้น จะได้มีส่วนแบ่งเบารภาระของศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอมากกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้

5) นักวิชาการศึกษา ควรจะได้ตระหนักตนเองว่าไม่ว่าจะอยู่ในท้องถิ่นใดก็ดี จะต้องศึกษาวัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่นนั้นๆ เป็นอย่างดี เพื่อจะได้วางตัวให้เหมาะสมกับที่เป็นผู้นำ (ทางวัฒนธรรม) ของท้องถิ่นนั้นๆ ได้

6) นักวิชาการศึกษา ควรจะมีความคล่องตัวในการประสานงานมากขึ้น เพราะงานในบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการศึกษา ส่วนใหญ่จะต้องขอความร่วมมือ และการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ อยู่เสมอ

7) นักวิชาการศึกษา ควรจะผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาผู้กำกับลูกเสือ เนตรนารี และผู้นำยุวกาชาด ในชั้นความรู้ชั้นสูงเป็นอย่างน้อย เพื่อจะได้มีความรู้ สามารถแนะนำแก่ครูอาจารย์ได้อย่างสมภาคภูมิ และเป็นที่น่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

8) นักวิชาการศึกษา ควรจะได้มีการติดตามงานตามแผนงาน / โครงการต่างๆ อย่างจริงจัง และรายงานผลให้ทันตามงวดระยะเวลา และควรจะได้มีบทบาทในการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในงานกิจการพิเศษของกระทรวงศึกษาธิการมากยิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักวิชาการศึกษาอำเภอที่มีต่อสภาพการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

2) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

3) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

4) ควรจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของนักวิชาการศึกษาอำเภอ

5) ถ้าจะมีการศึกษาวิจัยในเรื่องทำนองเดียวกันนี้ ก็ควรจะทำการศึกษาวิจัยในระดับเขตการศึกษาอื่นๆ ระดับภาคและระดับประเทศ